

DR. PALOTÁS CSONGOR ÜGYVÉDI IRODA

T. ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 1015 Budapest, Donáti u. 35-45., Postacím: 1535 Budapest, Pf. 773.	BÍRÓSÁG	
	1198-2/2018	
	Érkezett: 2018 OKT 10.	
	Példány: 1	Kezelőiroda:
	Melléklet: 0 db	du

Indítványozó:

1. [redacted] ny

Védő: dr. Palotás Csongor ügyvéd (1082 Budapest, Üllői út 54-56.)

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1198-1/2018

Rendes bírósági ügyszámok:

- 1) Kunszentmártoni Járásbíróság 10.B.164/2017/3 (elsőfok)
- 2) Kúria Bfv.I.1798/2017/6 (felülvizsgálat)

Tárgy: alkotmányjogi panasz az Abtv.26.§ (1) bekezdése és az Abtv.27.§-a alapján

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[redacted] indítványozó *korábban mellékelt* ügyvédi meghatalmazással igazolt védőjeként az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése alapján és egyben hivatkozással a T. Alkotmánybíróság 2018.09.12-én kelt, általam, jogi képviselőként 2018.09.26-án kézhez vett hiánypótlási felhívására az alábbi

hiánypótlott (az eredetivel egységes szerkezetbe foglalt)
alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Az eredeti alkotmányjogi panasz kiegészítéseit (alkotmányjogi szempontú indokolást) **szürke háttérrel kiemelten** adom elő.

- 1) Az Abtv. 26.§ (1) bekezdése alapján kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy *állapítsa meg - 2018.07.01. napjával hatályon kívül helyezett - a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 517.§ (1) bekezdésének a)-b) pontjai, a Be. 520.§ 1. mondat utolsó fordulat („és biztosítja, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak”), a Be. 521.§-a, valamint a Be. 522.§ (2)-(3) bekezdések* alaptörvényellenességét, és azok alkalmazását zárja ki.
- 2) Az Abtv. 27. §-a alapján kérem továbbá a T. Alkotmánybíróságtól annak megállapítását, hogy a **Kúria Bfv.I.1798/2017/6** számú végzése az ügyfelem, mint indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és azt (a Kúria Bfv.I.1798/2017/6 számú végzését) az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A Be. XXIV. fejezetében szabályozott eljárásban (bírótság elé állítás útján), a Szolnoki Járási és Nyomozó Ügyészség Nyom.133/2017/10. számú, Szolnokon 2017.08.15-én kelt (a bíróságra 2017.08.18-án érkezett) **"bírótság elé állításról szóló feljegyzés"** elnevezésű okirata, mint a Be. 522.§ (2) bekezdése szerint szóban ismertetett vád alapján a Kunszentmártoni Járásbíróság ügyfelemet a 10.B.164/2017/3 számú (2017.08.24-én kihirdetett) ítéletével egyrendbeli hivatalos személy elleni erőszak büntetében (a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 310.§ (1) bekezdés c) pont I. fordulat) és egyrendbeli testi sértés büntetében (Btk. 164.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés) bűnösnek találta, és ezért őt halmazati büntetésül főbüntetésként 5 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy ügyfelem legkorábban a kiszabott büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A Kunszentmártoni Járásbíróság ügyfelemmel szemben elrendelte továbbá a Kunszentmártoni Járásbíróság 1.B.132/2015/3 számú ítéletével kiszabott 2 év időtartamú, végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását.

Jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A Kunszentmártoni Járásbíróság 10.B.164/2017/3 számú elsőfokú ítélete fellebbezés hiányában a kihirdetés napján, azaz 2017.08.24-én jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált. A jogerős ítélettel szemben a 2017.10.16-án kelt beadvánnyal felülvizsgálati indítványt terjesztettem elő, amelyet a Kúria a Bfv.I.1798/2017/6 számú (2018.05.07-én kelt) végzésével elutasított akként, hogy a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria végzését 2018. május 23. napján vettem át ügyfelem védőjeként.

Amint arra a felülvizsgálati indítványban is kitértem, ügyfelem védelme (az ügyfelem védelmét a 2017.08.24-diki tárgyaláson ellátó védő felkészültsége) nem volt megfelelő, illetve ügyfelem a bíróság elé állítást megelőzően sem a kirendelt védővel, sem a kirendelt védő helyetteseként a tárgyaláson eljáró védővel konzultálni nem tudott, annak ellenére, hogy a Be. 50.§ (1) bekezdés a) pontja szerint a 2017.08.18-án helyettesítésre meghatalmazott védő köteles lett volna ügyfelemmel a kapcsolatot haladéktalanul felvenni, valamint a Be. 50.§ (1) bekezdés c) pontja értelmében a védő a védekezés törvényes eszközeiről és jogairól ügyfelemet tájékoztatni lett volna köteles, továbbá a Be. 518.§ (2) bekezdése szerint ügyfelem házi őrizetére tekintettel az ügyész köteles lett volna gondoskodni arról, hogy a kirendelt védő ügyfelemmel a tárgyalás előtt beszélhessen.

E körben jelzem továbbá, hogy a Be. 518.§ (1) bekezdésében foglalt előírás megszegve, az ügyész *nem* közölte a gyanúsítottal, hogy mely bűncselekmény miatt, milyen bizonyítékok alapján állítja bíróság elé, hiszen az e közzéi kötelezettség teljesítésére alkalmas Nyom.133/2017/10. számú, **"bírótság elé állításról szóló feljegyzés"** elnevezésű okiratot az ügyész az ügyfelemnek *nem* küldte meg, noha erre az ügyésznek a Be. 517.§ (1) bekezdésben írt 30 napos határidőt betartva lett volna lehetősége, mivel a **"bírótság elé állításról szóló feljegyzés"** 2017.08.15. napján kelt, vagyis a 2017.08.24-én megtartott tárgyalást megelőzően lett volna mód e feljegyzés ügyfelemnek való kézbesítésére, különös tekintettel arra is, hogy a vád tárgyát képező bűncselekmény 2017.07.30-i elkövetési napja folytán a bírósági tárgyalást legkésőbb 2017.08.29. napján is megtarthatták volna. E közzéi jogellenes elmaradása miatt az ügyfelem

csak a 2017.08.24-i tárgyalás napján értesült a bíróság elé állítás tényéről, mikor a nyomozó hatóság a bíróságra őt előállította, így tehát ügyfelem a bírósági tárgyalásra felkészülni nem tudott, így különösen védőt nem hatalmazott meg, mivel azt sem tudta, hogy vele szemben a bíróság elé állítás szabályait alkalmazzák, és így a védő meghatalmazása érdekében sürgősséggel kell intézkedni.

Mivel ügyfelem a 2018.07.30-án kezdődött büntetőeljárás során végig őrizetben volt (először bűnügyi őrizetben a rendőrségen, majd 2018.08.01-től a tárgyalási napjáig házi őrizetben), az ügyész - jöllehet a Be. 517.§ (2) bekezdése értelmében erre köteles lett volna - nem gondoskodott arról, hogy a kirendelt védő ügyfelemmel a tárgyalás előtt beszélhessen. Az ügyész ügyfelemnek a Szolnoki Járási és Nyomozó Ügyészségen 2017.07.31-én foganatosított gyanúsított kihallgatása során sem utalt a bíróság elé állítás lehetőségére, továbbá ügyfelemet nem figyelmeztette arra, hogy - sem a nyomozati cselekményeken, sem a későbbi eljárási cselekményeken (sem az előzetes letartóztatás elrendelése tárgyában tartott bírósági meghallgatáson, sem pedig a bírósági tárgyaláson) részt nem vevő - kirendelt védő helyett védőt hatalmazhat meg.

Mivel a védőt a nyomozó hatóság rendelte ki, illetve a tárgyaláson megjelent védő a kirendelt védő helyetteseként járt el, továbbá ügyfelemnek a fentiek miatt önhibáján kívül gyakorlatilag nem volt módja védő meghatalmazására, álláspontom szerint a kirendelt védő által kifejtett védői tevékenységért a Be. 50.§ (1) bekezdés és a fellebbezési jogosultságot megállapító Be. 323.§ (1) bekezdés körében a kirendelő hatóság felel, vagyis a védői fellebbezés elmaradása, illetve ebből következően az, hogy az elsőfokú ítélet fellebbezés hiányában a kihirdetését követően nyomban jogerőre emelkedett, és ezáltal ügyfelem érdekében a rendes jogorvoslat jogát senki nem gyakorolta, ügyfelemnek nem róható fel, és ezért álláspontom szerint **a jelen alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásának – a Kúriához benyújtott felülvizsgálati indítványra, mint rendkívüli jogorvoslatra tekintettel** – annak ellenére **helye van**, hogy ügyfelem önhibáján kívül esett attól, hogy ügyét az illetékes törvényszék rendes jogorvoslat keretében felülbírálja.

E vonatkozásban lényeges az, hogy a peradatok szerint ügyfelem mindössze 6 általános iskolai osztályt végzett, tehát ügyfelem iskolázottsági szintje alig haladja meg az alapvető írás-olvasási készséget, ami természetesen a büntetőeljárási jognyilatkozatok, így különösen a jogorvoslati nyilatkozat megtételéhez szükséges belátási képességet nem éri el. Ennélfogva ügyfelemtől nem várható el annak megértése, hogy a jogorvoslati nyilatkozat elmaradása, illetve ebből fakadóan a szóban kihirdetett ítélet jogerőre emelkedése és végrehajthatóvá válása az ő szempontjából, illetve egy megfelelően felkészült védő további védői munkájának kifejtése szempontjából milyen – adott esetben orvosolhatatlan – joghátrányokkal jár.

Alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő megtartása

A Kúria Bfv.I.1798/2017/6 számú végzését ügyfelem védőjeként 2018.05.23. napján vettem kézhez, így az Abtv. 30.§ (1) bekezdésében írt 60 napos benyújtási határidő a jelen alkotmányjogi panasz mai napon történő postázására tekintettel megtartásra került.

Indítványozó érintettségének igazolása

Az indítványozó a jelent alkotmányjogi panasszal érintett bírósági eljárásban vádlotti jogállásban volt érdekelt, így ügyfelem indítványozási joga közvetlen érintettsége folytán fennáll.

Alaptörvényellenes jogszabály alkalmazása

Az ügyész ügyfelemet a Be. XXIV. fejezete alapján állította bíróság elé azon az alapon, hogy a bíróság elé állításról szóló feljegyzésben írt bűncselekményekre a törvény 8 évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetést rendel, az ügy megítélése az ügyész álláspontja szerint egyszerű és ugyancsak az ügyész álláspontja szerint a bizonyítékok rendelkezésre állnak (Be. 517.§ (1) bekezdés a)-b)-c) pontok).

Mivel a nyomozó hatóság szerint az adott bűncselekmény vonatkozásában tettenérésre került sor, és egyben az ügyész álláspontja szerint fennálltak a Be. 517.§ (1) bekezdés a), b), c) pontjában írt feltételek, a Be. 517.§ (2) bekezdése alapján került sor ügyfelem bíróság elé állítására úgy, hogy a bíróság elé állítás során a Be. 521.§-a értelmében a Be. XII. fejezetének rendelkezései nem voltak alkalmazhatóak, és a bizonyítási eszközöket az ügyész a Be. 520.§ utolsó fordulata és a Be. 522.§ (2) bekezdése értelmében a tárgyaláson bocsátotta rendelkezésre, a vád szóbeliségére irányuló követelmény miatt vádirat elkészítése és közlése nélkül. Amint arra a BH2015.220 számú kúriai eseti döntésre, mint ítélezési gyakorlatra való hivatkozással a Kúria a Bfv.I.1798/2017/6 számú végzése is kitér, a Be. 522.§ (3) bekezdése szerint a bíróság az iratokat az ügyésznek azon az alapon nem küldhette vissza, hogy az ügy egyszerű megítélésére (Be. 517.§ (1) bekezdés a) pont) és a terhelti beismerésre (Be. 517.§ (1) bekezdés b) pont) vonatkozó törvényi követelmény az adott esetben nem áll fenn.

A fentiekből kitűnik tehát, hogy az ügyfelemmel szemben lefolytatott eljárásban a Be. 517.§ (1) bekezdésének a)-b) pontjai, a Be. 520.§ 1. mondat utolsó fordulat („és biztosítja, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak”), a Be. 521.§-a, valamint a Be. 522.§ (2)-(3) bekezdések, mint a jelen alkotmányjogi panaszban alaptörvényellenesnek megjelölt, vagyis az Alaptörvény **XXVIII. cikk (1) bekezdésében** írt tisztességes eljáráshoz fűződő jogot sértő jogszabályi rendelkezések alkalmazásra kerültek.

Részletes érdemi indokolás

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Alaptörvény XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

A Be. XXIV. fejezetében szabályozott bíróság elé állítás lefolytatására a Be. 517.§ (1) bekezdés a)-b)-c)-d) pontjában írt feltételek fennállása esetén van lehetőség, illetve a Be. 517.§ (2) bekezdése alapján az ügyész a terheltet köteles bíróság elé állítani.

Mivel a bíróság elé állítás olyan szabályokat tartalmaz, amik a terheltnek a védekezéshez fűződő jogát alapvetően korlátozzák és csorbítják, így különösen sérül a védekezéshez való jog azzal, hogy a terhelt bűnösségét alátámasztó bizonyítékokat (az iratokat és a tárgyi bizonyítási eszközöket) a Be. 522.§ (2) bekezdése és a Be. 520.§ 1. mondat utolsó fordulata értelmében az

ügyész jogosult közvetlenül a tárgyalás megkezdése előtt a bíróság rendelkezésére bocsátani, továbbá az ügyész nem jogosult vádiratot készíteni, hanem a vádat kizárólag szóban közölheti a tárgyalás megnyitása után úgy, hogy a Be. 521.§-a értelmében a Be. XXII. fejezetének rendelkezései a bíróság elé állítás során nem alkalmazhatóak. Ezen belül különösen a bíróság nem rendelkezhet – hatáskör és/vagy illetékesség hiányában – az ügy áttételéről (Be. 264.§), a bíróság az eljárást nem függesztheti fel (Be. 266.§), az eljárást nem szüntetheti meg (Be. 267.§), a bíróság saját maga bizonyítékot nem szerezhet be (Be. 268.§ (2) bekezdés), még akkor sem, ha egyébként az ügy áttételének, felfüggesztésének vagy megszüntetésének volna helye, vagy a bizonyítékok bíróság általi közvetlen beszerzése indokolt.

Ezáltal a terheltet, illetve az ügy elbírálására köteles bíróságot megfosztják attól a lehetőségtől, hogy a vádat, az iratokat és a bizonyítási eszközöket még a tárgyalás megkezdése előtt megismerje, továbbá a terhelt elesik attól a törvényes lehetőségtől, hogy az ügyét áttegyék, felfüggeszék, az adott ügyet megszüntessék, vagy a bíróság az ügyész közbejötté nélkül közvetlen bizonyítást folytasson le, továbbá a Be. 522.§ (3) bekezdése szerint a bíróság az iratokat az ügyésznek azon az alapon nem küldheti vissza, hogy az ügy egyszerű megítélésére (Be. 517.§ (1) bekezdés a) pont) és a terhelti beismerésre (Be. 517.§ (1) bekezdés b) pont) vonatkozó törvényi követelmény az adott esetben nem áll fenn. Az ügy egyszerű megítélése, illetve a terhelti beismerés nem kellően körülhatárolt törvényi meghatározások, vagyis – az iratvisszaküldés lehetőségének kizártsága miatt - alapvetően szubjektív ügyészi megközelítésen (az ügyész önkényes döntésén) alapszik az, hogy az adott ügyben e kettő feltétel fennállása megállapítható-e, vagy sem. A terhelti beismerés fogalma illetve értelmezési tartománya nem tisztázott a büntetőeljárás törvényben, így különösen nem állapítható meg az sem a Be. szövegéből, sem az ítélkezési gyakorlatból, hogy a részleges beismerés, vagy a büntetőjogi felelősségre ki nem terjedő (ténybeli) beismerés alapul szolgálhat-e a bíróság elé állításhoz, avagy kizárólag a teljes, és a büntetőjogi felelősségre (bűnösségre) is kiterjedő terhelti beismerés ad alapot a bíróság elé állításra. Az ügy egyszerű megítélése pedig olyan kifejezés (fordulat), ami - elnagyoltsága, kimunkálatlansága és képlékenysége miatt - az egységes és töretlen ítélkezési gyakorlat kialakításához szükséges büntető anyagi jogi és büntető eljárásjogi tartalommal nem tölthető meg.

Így tehát a bíróság elé állítás esetében éppen azok a garanciális követelmények *nem* érvényesülnek, melyek a bíróságot feljogosítják, illetve kötelezik arra, hogy a tárgyalás előkészítése során a vádat törvényességi szempontból megvizsgálja, és a Be. XII. fejezetében írt intézkedéseket meghozza, így különösen az ügyet áttegye, felfüggeszse, vagy megszüntesse, például azért, mert 1) a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény, 2) elévülés, kegyelem, vagy egyéb büntethetőséget megszüntető ok áll fenn, 3) ha a vád tárgyává tett cselekményt jogerősen elbírálták, 4) a vád nem törvényes, 5) a vádirat nem felel meg a Be. 217.§ (3) bekezdésében foglaltaknak, és az ügyész nem tett eleget a Be. 268.§ (1) bekezdése szerinti megkeresésnek, 6) tevékeny megbánás forog fenn (Be. 267.§ (1) bekezdés a), c), d), j), k), és l) pontok).

A bíróság elé állítás tehát csak akkor lehet az Alaptörvény szerint indokolt, ha fennáll olyan alkotmányos (Alaptörvényben rögzített) alapjog, vagy a kiemelkedő bűnüldözési (igazságszolgáltatási) érdek, ami alapján a terhelt védekezéshez fűződő joga, illetve ezzel összefüggésben a tisztességes eljárás lehetőségét biztosító bírósági jogok és kötelezettségek korlátozhatók, illetve részben vagy egészben elvonhatók. A Be. ezzel szemben semmilyen magyarázattal nem szolgál arra nézve, hogy a bíróság elé állítás során a terhelti jogokat a (Be.)

517.§ (1) bekezdésének a)-b) pontjai, a Be. 520.§ 1. mondat utolsó fordulat („és biztosítja, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak”), a Be. 521.§-a, valamint a Be. 522.§ (2)-(3) bekezdések milyen alkotmányos alapon korlátozzák.

Az a körülmény, hogy a terheltet bíróság elé állítás során legfeljebb olyan bűncselekménnyel vádolhatják, amelyre a törvény 8 évnyi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetést rendel, a fent írt garanciális eljárási jogok korlátozására (elvonására) nem adhat okot, hiszen a legfeljebb 8 éves szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmények már jelentős tárgyi súlyúnak minősülnek, ahol is az egy, vagy legfeljebb két tárgyalási napon, kizárólag az ügyész által szolgáltatott bizonyítékok, és pusztán szóban ismertetett, a Be. 268.§ (1) bekezdése szerint hiánypótlás végett az ügyésznek vissza nem küldhető vád alapján történő ítélethozatal során – a szűk időkeret, a vádirat hiánya, a Be. 217.§ (3) bekezdésének adott esetben meg nem felelő vád, a közvetlen bírósági bizonyíték-beszerezés és a védekezéshez fűződő jogok korlátozottsága miatt - a bírói tévedés lehetősége a rendes eljáráshoz képest lényegesen magasabb. Ilyen súlyú büntetési fenyegetettség esetén a bíróság eljárásának a bíróság elé állítás szabályai szerint történő korlátozására tehát semmi nem ad Alaptörvényben igazolható alapot illetve okot.

Amennyiben a vádat a tárgyaláson szóban közli az ügyész, sok esetben oly módon, hogy - miként a jelen esetben is - a szóban közölt vádat a tárgyalási jegyzőkönyv nem tartalmazza, úgy mind a bíróság, mind a terhelt, mind pedig a védő szükségképpen felkészületlen az adott ügyből, különösen az ügyészhez képest, aki - a Be. 520.§ I. mondata és a Be. 522.§ (2) bekezdése alapján - rendszerint közvetlen a tárgyalást megelőzően bocsátja a bíróság rendelkezésére az iratokat és a tárgyi bizonyítási eszközöket. Ez a törvényi szabályozások által előidézett - az ügyész felkészültségével szemben álló - terhelti, védői és bírói felkészületlenség ellentétes a fegyveregyenlőség alkotmányos alapelveivel, amely szerint a büntetőeljárási jogok a büntetőeljárás egyes szereplőit úgy illethetik meg, illetve e jogok akként gyakorolhatók, hogy ezáltal a büntetőeljárás többi résztvevőjének jogai, illetve e jogok gyakorolhatósága ne, vagy csak ésszerű okból illetve ésszerű mértékben sérüljön.

Alkotmányjogilag különösen aggályos a bíróság elé állítás, illetve a bíróság elé állítás **rögtönítélő jellege** annak fényében, hogy a rendes jogorvoslat keretében az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége alappal nem támadható, és a másodfokú bíróság alapvetően kötve van az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz (Be. 351.§ (1) bekezdés), amely a bíróság elé állítás esetében kizárólagosan az ügyész által szolgáltatott bizonyítékokon nyugszik.

A tisztességes eljárás lényege az, hogy az eljárás alá vont (jelen esetben szabadságvesztéssel fenyegetett) személy az adott eljárásban a védekezéshez fűződő jogát hatékonyan és érdemben legyen képes gyakorolni akként, hogy az eljáró bíróság az eljárás tisztességes voltához fűződő körülmény érvényesülését ugyancsak hatékonyan tudja biztosítani, adott esetben az ügyésszel szemben is. A jelen törvényi állapot (a jelen alkotmányjogi panasszal támadott törvényi rendelkezések, illetőleg az alkotmányos követelményeknek megfelelő jogszabályi rendelkezések hiánya) azonban a fentiekben kifejtettek szerint indokolatlanul korlátozzák (elvonják) a terhelt védekezéshez fűződő jogát (illetőleg ellehetlenítik a védői munka eredményes ellátását), valamint úgyszintén indokolatlanul korlátozzák a bíróságot abban, hogy az eljárás törvényességét biztosítsa akár az ügyész bíróság elé állításra vonatkozó indítványának elutasítása (az iratok ügyésznek való visszaküldése), az ügy áttétele, az eljárás felfüggesztése, az eljárás megszüntetése, és közvetlen (ügyészi közbeiktatása nélküli) bizonyítás foganatosítása útján.

Az ügyfelemmel szemben lefolytatott eljárás tisztességtelenségének tényét támasztja alá továbbá az is, hogy a Be. nem tekinti hatályon kívül helyezési oknak azt (a Be. 373.§-ában felsorolt hatályon kívül helyezési okok között nem szerepel, és ebből következően a Be. 416.§ (1) bekezdés értelmében felülvizsgálati okot sem képez az), ha a terheltet a Be. XXIV. Fejezete alapján a törvényes előfeltételek hiányában állították bíróság elé, vagy az elsőfokú bíróság a Be. XXIV. fejezete szerinti eljárást a törvényes előfeltételek hiányában folytatta le.

Idevágó párhuzamként hivatkozom a Be. 373.§ (1) bekezdés IV/a és IV/b pontjaira, melyek hatályon kívül helyezési, és a Be. 416.§ (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel egyben felülvizsgálati okként nevesítik azt, ha az ügyész a XXVI. Fejezet szerinti (a tárgyalásról lemondás alapján folytatott) eljárást a törvényi előfeltételek hiányában indítványozta, vagy ha a bíróság a XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában folytatta le. Minthogy a Be. XXVI. Fejezete szerinti eljárás - a bíróság elé állításhoz hasonlóan - a terhelt eljárási jogainak lényeges korlátozásával jár (a bíróság a terheltnek a Be. 542.§ (3) bekezdése szerinti nyilatkozatát, vagyis a tárgyalásról való lemondást és a bűnösség beismerését követően ítéletét nem tárgyaláson, hanem bizonyítás lefolytatása nélkül, a rendelkezésre álló iratok illetve bizonyítékok alapján nyilvános ülésen hozza meg), a Be. XXVI. Fejezetében szabályozott eljárásra vonatkozó garanciális rendelkezéseknek, így különösen a Be. 373.§ (1) bekezdés IV/a és IV/b pontjainak értelemszerű alkalmazását indokolt volna a bíróság elé állításra is kiterjeszteni.

Ugyancsak a bíróság elé állítás tisztességtelenségét igazolja az, hogy a terhelti jogok lényeges korlátozása a bíróság elé állítás esetén nem jár együtt a terheltre nézve kedvezőbb büntető anyagi jogi szabályok alkalmazásával, vagyis a bíróság elé állítás a terhelt lényeges eljárási jogait, így különösen a terhelt által közvetlenül és/vagy védőjén keresztül közvetve gyakorolható védekezéshez fűződő jogát úgy korlátozza, hogy ezzel szemben a terhelt nem részesül kedvezőbb büntető anyagi jogi elbírálásban. Idevágó párhuzamként ugyancsak a tárgyalásról való lemondás alapján lefolytatott eljárásra (Be. XXVI. Fejezet) hivatkozom, ahol a büntetés kiszabás a Be. 537.§-ára is figyelemmel a Btk. 83.§ (1)-(2)-(3) bekezdései szerint a terhelt számára kedvező módon történik, és emellett a Be. 541.§ (3) bekezdése a XXVI. Fejezet szerinti eljárásra is alkalmazni rendeli a Be. XII. Fejezetét, aminek az alkalmazását a bíróság elé állítás esetén a Be. 521.§-a - mindennemű indok nélkül - kizárja.

"Az Alkotmánybíróság az egyszerűsített eljárások jelentőségének növekedése kapcsán arra mutatott rá, hogy az egyszerűsítés, az ésszerűsítés és a pergazdaságossági szempontok érvényre juttatásakor fokozott figyelmet kell fordítani az alkotmányos büntetőjog követelményeire." (ABH 1999, 75, 89.)

A bíróság elé állítás, mint jogintézmény álláspontom szerint - az Alkotmánybíróság fent idézett állásfoglalására is figyelemmel - úgy tehető alkotmányjogilag elfogadhatóvá (az Alaptörvénnyel összeegyeztethetővé), ha a bíróság elé állítást

- 1) az érintettekkel megfelelő időben előre közölt vádirat, és rendelkezésre bocsátott iratok alapján (e követelmény jelenleg azért **nem** érvényesül, mert a Be. 522.§ (2) bekezdése értelmében az ügyész a vádat a tárgyaláson szóban terjeszti elő azzal, hogy az ügyész a be. 520.§ (1) bekezdésének I. mondatára is figyelemmel nem köteles a tárgyalás előtt sem az eljárás résztvevőinek, sem bíróságnak rendelkezésére bocsátani az iratokat és a tárgyi bizonyítási eszközöket),

- 2) **objektíve meghatározott, azaz pontosan körülhatárolt okok/előfeltételek fennállása esetén** (e követelmény jelenleg **nem** adott, mivel az ügy egyszerű megítélése mint a Be. 517.§ (1) bekezdés b) pontjában írt eljárás-megindítási előfeltétel nem kellően pontos illetve konkrét, és kizárólag a bíróság által felül nem bírálható, ezért önkényes és szubjektív ügyészi állásponton alapszik),
- 3) **a Be. XII. Fejezetének alkalmazása mellett** (e követelmény érvényesülését minden ok nélkül a Be. 521.§-a zárja ki),
- 4) **kisebb tárgyi súlyú bűncselekmények, azaz 8 évnél rövidebb időtartamú szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmények esetén** (e követelmény a Be. 517.§ (1) bekezdés a) pontja miatt **nem** érvényesül),
- 5) **a terheltre nézve kedvezőbb büntető anyagi jogi szabályok alkalmazásával** (e követelmény a bíróság elé állítás során **nem** érvényesül, noha a tárgyalásról való lemondás mint a bíróság elé állításhoz hasonlóan gyorsított/sommás eljárás esetén ez a Be. 537.§-a és a Btk. 83.§ (1)-(2)-(3) bekezdései szerint kötelező)

legyen lehetséges kezdeményezni illetve lefolytatni úgy, hogy

- 6) **a bíróság jogosult legyen visszaküldeni az ügyésznek az iratokat akkor, ha a bíróság elé állítás bármely törvényes előfeltétele hiányzik** (e követelmény érvényesülését a Be. 522.§ (3) bekezdése **zárja ki**, minthogy az iratok ügyésznek való visszaküldését nem teszi lehetővé arra az esetre, ha a bíróság álláspontja szerint az ügy nem egyszerű megítélésű, vagy nem áll rendelkezésre terhelti beismerés, vagy a bíróság álláspontja szerint nem történt tettenérés)
- 7) **a büntetőeljárás törvény (legalább végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása esetében) fellebbezés hiányában is elrendelné rendes hivatalbéli jogorvoslat keretében a meghozott elsőfokú ítélet kötelező másodfokú felülbírálatát a terhelt érdekében oly módon** (jelenleg **nincs** olyan büntetőeljárás szabály, amely e követelményt előírná, noha a sommás eljárásból eredő fokozott ítélkezési hibalehetőség, és a kiszabható 8 éves szabadságvesztés lehetősége ezt alkotmányjogilag indokolná), **hogy**
- 8) **az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz való kötöttség (Be. 351.§ (1) bekezdés) a bíróság elé állítás nyomán hozott ítélet felülbírálata során ne érvényesüljön**, (jelenleg az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz való kötöttség olyan általános előírás, ami alól a büntetőeljárás törvény kivételt **nem** enged, noha a bíróság elé állítás során a perbeli bizonyításra engedélyezett minimális időtartam, illetve az, hogy a Be. 523.§ (2) bekezdése értelmében bíróság elé állítás során nem több, mint 8 napos időközzel legfeljebb kétfő tárgyalás tartható, az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz való kötöttség elvének feloldását a bíróság elé állítás esetén alkotmányjogilag indokoltá teszi) és
- 9) **egyben hatályon kívül helyezési oknak és felülvizsgálati oknak minősüljön az, ha a terheltet a Be. XXIV. Fejezete alapján a törvényes előfeltételek hiányában állították bíróság elé, vagy az elsőfokú bíróság a Be. XXIV. Fejezete szerinti eljárást a törvényes előfeltételek hiányában folytatta le** (e követelmény jelenleg a bíróság elé

állítás során **nem** érvényesül, noha a tárgyalásról való lemondás mint a bíróság elé állításhoz hasonlóan gyorsított/sommás eljárás esetén a Be. 373.§ (1) bekezdés IV/a és IV/b pontjai hatályon kívül helyezési, és a Be. 416.§ (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel egyben felülvizsgálati okként nevesítik azt, ha az ügyész a tárgyalásról lemondás alapján folytatott XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában indítványozta, vagy ha a bíróság a XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában folytatta le).

Mivel azonban a bíróság elé állítás vonatkozásában a fenti feltételek nem érvényesülnek, a bíróság elé állítás álláspontom szerint jelen állapotában alaptörvény-ellenes, és ennek megfelelően a bíróság elé állítás szabályainak ügyfelemmel szemben történő alkalmazása ügyfelemnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált, tisztességes eljáráshoz fűződő jogait lényegesen és súlyosan sérti és korlátozza.

A tárgyalás a büntetőeljárás meghatározó, súlyponti, érdemi szakasza, és egyben a bizonyítás színhelye, ami nem merül ki a vádirat, illetve nyomozási jegyzőkönyvek tartalmának, ismertetésével. A nyomozási szakban, illetve a vádemelés során a vád megalapozásához szükséges mértékig történik a bizonyítékok összegyűjtése. A bírósági ítélet alapját képező tényállás azonban a tárgyaláson - az ott történő érdemi bizonyítás keretében - áll össze. A tárgyaláson a vádlottak, a tanúk kihallgatásra kerülnek, egyéb bizonyítási eszközök igénybevétele válhat szükségessé, így a bizonyítás anyaga a tárgyaláson változhat. A védelem a tárgyalásra egyéb bizonyítást is kezdeményezhet, új tanúkat, szakértőket vonultathat fel. Az ügyész feladata, hogy az írásbeli vád és az általa előterjesztett végindítvány alkalmával szóban előterjesztett tényállás - amely a tárgyaláson válik véglegessé - összhangban legyen, azaz a vád harmonizáljon a tárgyalás során alakuló tényállással. A büntetőeljárás **kontradiktórius** jellegének megfelelően a tárgyalás tehát feltételezi az **"élő vádat"** (72/2009. (VII. 10.) AB határozat).

Amennyiben az "élő vád" mellőzhetetlen alkotmányossági követelmény, úgy - a büntetőeljárás **kontradiktórius** voltából fakadóan, illetve arra tekintettel - ugyanez igaz az **"élő védelemre"** és az **"élő bíróságra"** is, ami annyit jelent, hogy egyrészt a védelem nem maradhat formális, azaz nem szorítkozhat a védő pusztán tétlen jelenlétére, másrészt a bíróságot - a megalapozott ügydöntés követelményének szem előtt tartásával - nem lehet megfosztani attól a jogától, hogy az eljárás törvényességét, ezen belül különösen a vád tárgyalásra való alkalmasságát felügyelje. E követelmény akként biztosítható (illetve az ügyész javára fennálló információs aszimmetria akként mérsékelhető), hogy mind a védelemnek, mind pedig az eljárás törvényességét felügyelő, majd pedig az ügyet érdemben eldöntő bíróságnak biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy az adott ügyből legalább olyan mértékben képes legyen felkészülni, mint az ügyész. Ha a védő, és a bíróság is a tárgyaláson találkozik először a váddal, méghozzá szóban előadott formában, az a vádban történő elmélyülés illetve a vád (ezen belül a vád által hivatkozott jogszabályi rendelkezések, így különösen a cselekmény vád szerinti minősítése és a bünteteskiszabás iránti indítvány) tanulmányozásának esélyét eleve kizárja, hiszen úgy a bíróság, mint a védő pusztán az emlékezőtehetségére kénytelen hagyatkozni akkor, mikor a vádat értékeli, illetve a váddal szemben kifejti a védelmet, mivel a tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt vád a jegyzőkönyv azonnali írásba foglalásának hiányában a tárgyaláson nem áll sem a bíróság, sem pedig a védő rendelkezésére.

Természetesen mind a védő, mind pedig a bíróság készíthet saját részre írásbeli feljegyzést a szóban előadott vádról, azonban ez nyilvánvalóan nem lehet teljes értékű, mert az esetek

túlnyomó többségében sem a bíróság, sem pedig a védő nem bír gyors- és gépirói képesítéssel, ami alkalmassá tenné őket a vád szó szerinti lejegyzetelésére. Nincs tovább arra sem mód, hogy a tárgyalás résztvevői saját hangfelvételt készítsenek a tárgyalásról, hiszen ezt a lehetőséget csak a sajtó számára engedélyezheti a bíróság.

- a) A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 97.§ 81) bekezdés h) pontja értelmében a bíróságra előállított terhelt fogvatartottnak minősül, aki fogvatartottként csak korlátozottan tud harmadik személyekkel kapcsolatot tartani, hiszen a büntetésvégrehajtási intézeten kívül a fogvatartott nem tarthat magánál és nem is használhat távközlési eszközt (mobiltelevont, okostelefont stb.), aminek a segítségével esetleg ügyvédhez tudna fordulni a védői meghatalmazás megadása végett. A védővel való kapcsolatfelvétel lehetőségét kizárja továbbá az, hogy a fogvatartott csak a hatóság által engedélyezett és nyilvántartásba vett személlyel tud kapcsolatot tartani, azonban a védő kapcsolattartóként való nyilvántartásba vételéhez szükséges az ügyvédi meghatalmazás, aminek a megadására a terhelt a kapcsolattartási tilalom miatt objektíve nem képes.
- b) A terhelt a bíróság elé állítás (legtöbb esetben egyetlen) bírósági eljárási cselekményéről, nevezetesen a bírósági tárgyalásról csak a bírósági tárgyalás napján értesül, mégpedig akkor, amikor a hatóság őt fogvatartottként előállítja, ugyanis a jelen alkotmányjogi panasszal támadott Be. 521.§-a kizárja a Be. XII. Fejezetének, ezen belül a Be. 279.§ (3) bekezdésének alkalmazását, aminek nyomán a tárgyalási időközre irányadó szabály (a vádlottnak az idézést legalább nyolc nappal a tárgyalás előtt kell kézbesíteni) a bíróság elé állításkor *nem* érvényesül.

Az előző kettő (a fenti a)-b) pontokban írt) körülményből egyenesen következik az, hogy a terhelt ténylegesen nem tud élni a szabad ügyvédválasztás lehetőségével, hiszen amikor a védő részvételét szükségessé tévő eljárási cselekményről (a bírósági tárgyalásról, továbbá arról, hogy az ügyét bíróság elé állítás útján fogja a bíróság elbírálni) a terhelt értesül, akkor már - fogvatartotti minősége folytán - a terheltnek objektíve nincs lehetősége védőt meghatalmazni. Természetesen lehetséges az, hogy a terhelt rendelkezzen olyan - a bíróság elé állításról való értesítés után a terhelt érdekében intézkedni képes - nagykorú hozzátartozóval, aki a Be. 47.§ (1) bekezdése alapján jogosult a terhelt javára védői meghatalmazást adni, azonban e hozzátartozói eljárásnak (közreműködésnek) objektív akadályja lehet az, hogy a terheltnek adott esetben nincs nagykorú hozzátartozója, vagy a nagykorú hozzátartozó a védői meghatalmazás megadásában bármely okból akadályozva van. Az sem garancia a választott ügyvéd tárgyaláson való részvételére, ha az ügyfél még a bíróság elé állítását megelőzően ad ügyvédi meghatalmazást, hiszen ez esetben is fennáll az a körülmény, hogy a meghatalmazott ügyvéd a Be. 279.§ (3) bekezdése alkalmazhatóságának hiányában a bíróság elé állítás napján rövid úton közölt idézésre a bírósági tárgyaláson megjelenni, vagy helyettesről gondoskodni *nem* tud. Sőt az ügyvéd rövid úton (távbeszélőn, elektronikus levélben vagy sms-ben) való értesítése is akadályba ütközhet, amennyiben az ügyvéd (pl. tárgyalási elfoglaltsága miatt) akadályozva van a rövid úton történő értesítést/idézést fogadni képes elektronikus eszköz (pl. okostelefon, táblagép) használatában.

Objektív akadályja tehát a szabad ügyvédválasztásnak az, hogy - egyéb eljárási kötelezettségeik (pl. tárgyaláson való kötelező részvétel) miatt - az ügyvédek a bíróság elé állítás szabályaihoz igazodóan azonnali jelleggel (vagyis a megfelelő időköz hiányában, azaz önhibájukon kívül) általában nem képesek rendelkezésre állni.

Mivel a Be. 521.§-a kizárja a Be. XII. Fejezetének alkalmazását, a tárgyalás szükségképpen előkészítetlen marad, ami a bíró és a védő fentebb taglalt szükségszerű felkészületlenségével párosulva, a tárgyalást és a védelmet teljesen formálissá teszi. A tárgyalás előkészítetlenségéből illetve a bíró és a védelem objektív felkészületlenségéből kifolyólag - a tárgyalás eljelenéktelenedése mellett - a bírói tévedés lehetősége pedig oly mértékben nő, illetve a védelem hatékonysága oly mértékben csökken, mint ami a eljárás tisztességességéhez fűződő alkotmányos alapjog (Alaptörvény XXVIII. cikk. (1) bekezdés) érvényesülését kizárja.

Egyéb nyilatkozatok

Nyilatkozom, hogy az indítványozó *nem* kezdeményezte a bíróságon az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozom, hogy az indítványozó *nem* járul hozzá személyes adatainak nyilvánosságra hozatalához.

Kelt: Budapest, 2018. október 08.

Tisztelettel

[redacted] indítványozó
jogi képviselőként

Dr. Palotás Csongor

Dr. Palotás Csongor Ügyvédi Iroda

Dr. Palotás Csongor ügyvéd, gazdasági büntetőjogi szakjogász

Mellékletek (korábban csatolva):

- 1) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya
- 2) Ügyészségi kihallgatásról felvett jegyzőkönyv (kelt: 2017.07.31.)
- 3) Bíróság elé állításról szóló feljegyzés (kelt: 2017.08.15.)
- 4) 2017.08.24-i bírósági tárgyalás jegyzőkönyve
- 5) Kunszentmártoni Járásbíróság 10.B.164/2017/3 számú elsőfokú ítélete
- 6) Felülvizsgálati kérelem (kelt: 2017.10.16.)
- 7) Beadvány Kúriához (kelt: 2018.02.09.)
- 8) Kúria Bfv.I.1798/2017/6 számú végzése

